

Genesis 5: 21-24 en Matheüs 14: 22-33
Eeuwigheidszondag, 21 november 2010, Schoonhoven

Gemeente van Christus,

In Genesis 5 vinden we een geslachtsregister, een van die bijbelgedeelten die wij meestal gemakshalve maar overslaan. Zo'n lange lijst van namen en leeftijden, waarvan je denkt: wat moeten we ermee? Toch zit er vaak een heel verhaal achter zo'n droge opsomming van namen en getallen.

Allereerst kunnen we zeggen dat de bijbelschrijvers het blijkbaar de moeite waar vonden om al die namen te noemen en te bewaren. Waarom? Omdat zij geloofden dat het God gaat om mensen *met een naam*. Het gaat die God niet om algemeenheden of allerlei abstracties: liefde, gerechtigheid, eeuwigheid, worldpeace... Het gaat de God van de Bijbel in de eerste plaats om mensen met een gezicht, met eigen talenten, met een eigen geschiedenis, met hun geloof en ongelooft, met hun ups en downs - en dat wordt allemaal samengevat in de naam die wij dragen. Want een mens is pas een mens als hij een eigen naam heeft.

Daarom bewaren wij de namen van onze overledenen nog een jaar op de gedachtenisschaal hier voorin de kerk.

Daarom schrijven wij ook de namen van onze dopelingen op een schijf en laten we die ook nog een jaar liggen.

En wij geloven dat God al die namen kent, dat al die namen ook voor eeuwig geschreven staan in Zijn hand.

De bijbel kan moeilijk alle mensen die ooit geleefd hebben opsommen. Maar die geslachtsregisters vatten samen dat het in de Bijbel gaat ... *om God en om mensen met een naam*.

En dan, **in de tweede plaats**, vertellen die ogenschijnlijk saaie geslachtsregisters ons vaak toch een opmerkelijk verhaal. Zo'n geslachtsregister is net een maggiblokje - in geconcentreerde vorm zit er van alles in!

Zo vertelt het geslachtsregister van Genesis 5 ons het verhaal van tien mensen met een naam. Het gaat om tien generaties te beginnen bij Adam, de eerste mens. Alleen de mannen worden bij name genoemd - dat zouden we nu anders doen. Hoe vergaat het hen? Tja, hoe vergaat het mannen: heel kort samengevat: ze worden verwekt, ze verwekken zelf, en ze sterven. De woorden *Daarna stierf hij...* vormen het vaste refrein van dit geslachtsregister.

Mannen, vrouwen, mensenkinderen, ze komen, ze leven een tijdje, en dan gaan ze weer... Zo gaat het - als het goed is! Want soms komen mensen niets eens aan leven toe, voordat zij sterven. Omdat zij te kort leven, te vroeg gaan, of omdat ze het zo zwaar hebben of zo angstig in het leven staan dat ze aan echt leven nauwelijks toekomen.

Volgens het geslachtsregister uit Genesis 5 werden de eerst mensen enorm oud! Ook al zo wonderlijk. Adam werd 930 jaar. Ene Methuselem werd 969 jaar, - toe maar. Het lijken wel havgoden. Ze waren ook groot, vertelt het volgende hoofdstuk, Genesis 6. Daar worden ze *giganten* genoemd, *reuzen*. Volgens sommige commentaren maken de bijbelschrijvers hier waarschijnlijk gebruik van oude verhalen: mythen en sagen die in hun dagen de ronde deden. Misschien hadden ze ooit ergens gigantische beelden gezien, in Egypte, in Babel, en heeft dat beeld van die beelden hen nooit meer los gelaten. Volgens de bijbelschrijvers werden die oude, mythische mensen niet alleen heel oud en groot, ze gedroegen zich ook **groot**: ze waren **groot** in het kwaad. *God zag de boosheid van de mensen groot was op aarde* (Genesis 6: 5, NBG-vertaling) - zo begint het zondvloedverhaal dat op Genesis 5 volgt. De eerste mensen maakten zichzelf groter dan groot, bliezen zichzelf zo op, dat God op een gegeven moment zegt: *Zo is het wel genoeg*, en een nieuw begin maakt. En dan begint God opnieuw met mensen die niet meer zo oud worden, niet meer zo groot, niet meer zo groot in het kwaad. **God begrenst dan het menselijk bestaan tot 120 jaar**, staat er te lezen. Nog een respectabele leeftijd, maar niet meer zo gigantisch. Door de mens zo zekere grenzen te stellen, laat God de mens werkelijk mens zijn. Werkelijk mens zijn is: sterfelijk zijn. Leven met grenzen. Een mens is een mens, geen God of halfgod. Dat vinden wij wel eens lastig, want iets in ons houdt niet van grenzen. Wij mensen kunnen grenzeloos zijn in ons streven en verlangen, in ons liefhebben en haten... Het moet altijd maar meer en beter en langer... (Er zijn mensen die zich na hun dood in laten vriezen in de hoop dat eens, in de verre toekomst... de onsterfelijkheid toch nog tot de ogelijkheden behoort.) Het boek Genesis vertelt ons dat wij naar Gods beeld zijn geschapen, maar ook dat God ons wel als mens bedoeld heeft. Als mens die leeft tussen grenzen van zijn geboorte en zijn dood.

Goed, het geslachtsregister van Genesis 5. Daar worden tien mannen opgesomd, twee handen vol kerels die wonderlijk oud werden. Het leest als een dreun. Hij werd verwekt... hij verwekte.. en hij stierf... Maar er is één uitzondering. Dat is heel bijbels, dat er altijd een uitzondering is die de dreun van de geschiedenis doorbreken.

Henoch, over wie wij vandaag lezen, is zo'n uitzondering.

Enoch is de zevende van het tiental. Bij het getal zeven kunnen wij denken aan de zevende dag, de sabbat, de dag van uitrusten, op adem komen, herschepping. Enoch is de sabbatsmens, de zondagsmens bij wie wij de schepping even op adem komt.

Enoch is eigenlijk de jongste van het stel. Hij werd maar 365 jaar. Nog een respectabele leeftijd, maar de burgemeester kwam er in die oertijd-echt zijn gemeentehuis echt niet voor uit.

Maar juist bij de kleine Enoch gebeurt er iets. Bij Enoch wordt de dreunende opsomming van het geslachtsregister doorbroken. *Enoch werd verwekt... en hij verwekte zelf, zonen en dochters... en daarna stierf hij niet want Enoch leefde in nauwe verbondenheid met God, 365 jaar, en aan zijn leven kwam een einde doordat God hem wegnam.*

In de vorige bijbelvertaling stond er nog: *want Enoch wandelde met God*

Het gaat dan om meer dan een wandelingetje op zondagmiddag of een mooie vakantiedag.

Letterlijk staat er heel eenvoudig: **Enoch ging met de God...** Enoch ging met **die ene** God, die zo anders is als alle andere goden en machten die aan ons trekken, die ons roepen... Voor Enoch was er maar één God de ware... Zoals er voor een verliefd stelletje dat met elkaar gaat maar één de ware is... Die ware is voor Enoch de God die ons **uit liefde** heeft geschapen en Zijn schepping aan ons heeft toevertrouwd... De God die zich daarna niet heeft teruggetrokken in zijn hemel, hoog en droog, maar **die trouw** is en met ons meegaat op onze weg door de schepping, zelfs als die weg gaat door duisternis of dood. Dat is de ware God van Enoch. Dat is de ware God van Israël en de kerk. Daarom belijden wij aan het begin van onze diensten: *Onze Hulp is in de naam van de Heer, die hemel en aarde gemaakt heeft, die trouw houdt tot in eeuwigheid en niet laat varen de werken van zijn handen.*

Dus: ja, de Bijbel leert ons dat ons menselijke leven begrensd is, heilzaam begrensd door de dood. Maar diezelfde Bijbel leert ons ook dat God ons liefheeft en trouw is tot voorbij de grens van leven en dood. Wie wandelt aan de hand van deze God, die valt, wanneer hij of zij sterft, niet wegvalt in het niets, maar die wordt vastgehouden door die hand van God.

Van die liefde en trouw getuigt de Bijbel als ons verteld wordt dat er wel een einde kwam aan het aardse leven van Enoch, maar hij verdween niet in het niets van de dood omdat hij wandelde met God, de God die het laatste woord heeft – en niet de dood.

Van die liefde en trouw getuigt de Bijbel als verteld wordt hoe God zijn volk dat net uit Egypte was bevrijd, leidde door het doodswater van de rode zee.

Van die liefde en trouw getuigt de Bijbel als verteld wordt hoe God de gekruisigde Jezus na drie dagen opwekte uit zijn graf.

En nu zal Enoch als ieder ander mens heus wel momenten van angst hebben gekend, en teleurstelling, en moeite en verdriet. Zoals Petrus, toen op dat stormende meer, toen hij naar Jezus toe liep. Even **ging**, even **wandelde Petrus toen met Jezus over het water van de dood**. Even, zo wordt ons verteld in de symbolaal van de Bijbel, even was Petrus bevrijd van de angst voor de dood. Even had hij de vleugels van het geloof! Even maar, toen keerde de angst weer terug en daar ging Petrus, kopje onder in het meer. Herkenbaar! Ergens weten wij: wij zouden het ook niet op eigen kracht halen, net als Petrus. En ergens op de bodem van dat meer had Petrus nu nog gelegen, als Jezus niet net zo **TROUW EN LIEFDEVOL** was geweest als Zijn Vader, hem niet de hand had toegestoken en uit het water had gered en hem aan boord had gebracht, in veiligheid.

Maar Enoch had het wel volgehouden, wandelen met Jezus over dat donkere, beangstigende water, tot aan de boot, of verder nog, tot aan de oevers van de nieuwe hemel en de nieuwe aarde. Genesis vertelt ons dat Enoch het heeft volgehouden: zonder onder te gaan in de dood is hij aan Gods hand doorgewandeld tot aan de overkant, waar geen rouw meer is, en geen dood, en geen duisternis, maar enkel licht. Maar Enoch was bijzonder, Enoch was een wonder. En wij... wij zijn meer als Petrus.

Maar wij kunnen ons wel richten op Enoch. Door op onze eigen manier met God te **wandelen**. En wat kun je het beste doen als je **wandelt**? Als je het vol wilt houden? Dan kun je het beste gaan zingen: wat we nu gaan doen:

*O God, die droeg ons voorgeslacht,
in nacht en stormgebruis,
bewijs ook ons uw trouw en macht,
wees eeuwig ons tehuis.*

Amen.

Ds. F.W. Verbaas